

[Preben Lange]

vi og værdsætter, også selv om der af og til kan opstå uoverensstemmelser og verbale udvekslinger om det ene eller det andet element i samspillet mellem vore to folk.

Det forløbne år har ikke været så nemt for os i Grønland. Endnu en torskesæson har været dårlig, og det er en alvorlig sag i et samfund, hvor fiskeriet er basisindustri, men det er en af de ting, man må forvente, når man lever i verdens udkant. Der er store svingninger i de levende ressourcer. Det betyder så på den anden side, at vi kan vente, at torskebestanden vil komme tilbage igen, når tid er, og det er der også allerede forudsigelser om fra marinbiologisk hold. Vi er optimister, og vi er sikre på at have satset rigtigt i det lange løb, når vi investerer så store beløb, som vi gør i fiskeriet.

Zinkpriserne er raslet ned på verdensmarkedet, og også dollarkursen er dykket. Det har bragt Greenex ud på en rutschetur, som godt kan tage pusten fra én. Men er de gået ned, vil de gå op igen. Verdensmarkedspriser er noget, der svinger. Hovedsagen er, at vi ligger inde med ressourcerne, og det gør vi jo, både zink og meget andet, når talen er om mineraler. Fremtiden ser ikke mørk ud.

Der står mineraler skrevet hen over de kommende årtier, og der har også stået i al fald ét stort mineral skrevet hen over det sidste århundrede, nemlig kryolit. Kryolitten har gennem de mange år afkastet endog meget store summer til dansk erhvervsliv og investeringslyst, og det er da helt udmærket. Det er godt at se på helt konkret, hvordan de økonomiske værdier er gået ikke blot fra Danmark til Grønland, men også omvendt fra Grønland til Danmark.

Hvad angår realiseringen af statens aktier i Kryolitselskabet er det ingen hemmelighed, at vi havde anset det for ret og rimeligt, om Grønland var blevet delagtiggjort i en langt større andel af selskabets udbytte, end tilfældet bliver. Igen er der ikke tale om pengebeløbet som sådant, men om princippet, som ligger til grund for forholdet mellem Danmark og Grønland.

Vi har ment, at kolonitidens ressourceudnyttelsesprincip, nemlig at alt eller den store broderpart uden diskussion skal gå til kolonimagten, måtte være forbi, og her har vi da også fundet støtte hos venstrefløjens her i salen. At det ikke har været nok til at få en rimelig fordelingsnøgle igennem, må vi jo så

bare konstatere. Landet regeres nu engang i disse år fra borgerligt hold, og sådan er det bare.

Befolkningen i Thule har i de forløbne år genoptaget den gamle erstatningssag mod den danske stat i forbindelse med tvangsforflytningen fra dens traditionelle fangstpladser, da amerikanerne mente, at de absolut måtte sætte sig på det område, hvor Thulebasen nu ligger. Det er glædeligt at se den positive behandling, denne sag har fået på udvalgsplan her i tinget, og det er en positiv og glædelig udvikling, at lokalbefolkningen nu omsider synes at ville få en ordening stillet i udsigt, der lader dem få nogen økonomisk nytte af den amerikanske militære tilstedeværelse. Det var da også på tide. Vi ønsker, at arbejdsgruppen som nu skal til at sætte tingene på plads i denne sammenhæng, får god vind i sejlene.

Interessen i Danmark for Grønland og arktiske forhold er et svingende fænomen, nogle gange større og nogle gange mindre. Grønlandsministerens ideer vedrørende et splinternyt og meget dyrt og fint dansk polarinstitut vidner om, at interessen lever, og det er da også udmærket. Hvor udmærket selve ideen er, er vi mange, der er skeptiske over for, og jeg vil ikke undlade at gøre opmærksom på under netop denne debat, at tanken om et sådant institut placeret i Danmark aldrig er blevet anbefalet hverken af det grønlandske hjemmestyre eller fra kompetente videnskabelige kredse i Danmark. Ærlig talt, der er andet og bedre at bruge pengene til.

Der har i det forløbne år været en del uro på lønpolitikens område i Grønland. Dette er ikke stedet at gå i detaljer med det, men lad det dog blive sagt, at vi i Grønland er glade for, at vi lever i et samfund, hvor meningsudvekslinger, tovtrækkerier og om nødvendigt desværre indgreb altid til slut munder ud i nedsættelse af udvalg og kommissioner, hvor man taler sig til rette. Sådan skal det være, og sådan bliver det.

Der er nu nedsat en ny tjenestemandskommission, som i 1986 skal barsle med en ny tjenestemandsløve om et oplæg om lønnings-spørgsmålet. Vi har instrumenterne til altid i sidste ende at finde en modus vivendi, således også her.

Vi har i Grønland al mulig grund til at være optimister. Vi har et stort land, rigt på